

Efter att en arbetstagare skadat sig i arbetet har arbetsgivaren vidtagit rehabiliteringsåtgärder. När rehabiliteringen pågått i nästan tre års tid ansåg arbetsgivaren att arbetstagaren var arbetsför och avslutade rehabiliteringen. Samtidigt varslades arbetstagaren om uppsägning av personliga skäl. Uppsägningen verkställdes några veckor senare. Arbetsgivaren anförde som skäl för uppsägningen att rehabiliteringsskyldigheten var fullgjord, att omplaceringsmöjligheter saknades och att arbetstagaren inte kunnat utföra arbete av någon betydelse för arbetsgivaren. Fråga om uppsägningen varit sakligt grundad. Även fråga om rätt till sjuklön för viss period.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2014-11-26
Stockholm

Dom nr 82/14
Mål nr A 39/13
och A 101/13

KÄRANDE

Industrifacket Metall, 105 52 Stockholm
Ombud: förbundsjuristen Olov Östensson, LO-TCO Rättskydd AB, Box 1155,
111 81 Stockholm

SVARANDE

1. Innovations- och Kemi arbetsgivarna i Sverige, Box 1721, 111 87 Stockholm
2. Plastal Sverige AB, 556222-5358, Arendal Allé ARS, 405 08 Göteborg
Ombud för 1 och 2: chefsjuristen Pia Wiséen Wernblom, Innovations- och
Kemi arbetsgivarna i Sverige AB, Box 1721, 111 87 Stockholm

SAKEN

ogiltigförklaring av uppsägning m.m.

Plastal Sverige AB (bolaget) är genom medlemskap i Innovations- och
Kemi arbetsgivarna i Sverige bundet av kollektivavtal med Industrifacket Metall
(förbundet).

F.S., som är medlem i förbundet, anställdes hos bolaget den 1 november 2000.
Den 17 december 2012 sade bolaget upp honom från anställningen av
personliga skäl.

Under tiden den 27 november–19 december 2012 var F.S:s arbetsförmåga helt
nedsatt enligt utfärdade läkarintyg. Bolaget ansåg att F.S:s arbetsförmåga inte
var nedsatt under hela perioden och betalade därför inte sjuklön för tiden den
30 november–10 december 2012.

Tvist har uppkommit om uppsägningens giltighet och om F.S:s rätt till sjuklön.
Parterna har tvisteförhandlat utan att kunna enas.

Förbundet har väckt talan mot arbetsgivarparterna och yrkat att
Arbetsdomstolen ska

1. förklara uppsägningen av F.S. ogiltig,
2. förplikta bolaget att till F.S. betala allmänt skadestånd med 120 000 kr för att
han sagts upp utan saklig grund, och
3. förplikta bolaget att till F.S. betala sjuklön med 1 897 kr för tiden den
30 november–10 december 2012.

Förbundet har yrkat ränta enligt 6 § räntelagen på det allmänna skadeståndet
från dagen för delgivning av stämning (den 4 mars 2013) och på sjuklönen från
den 25 januari 2013, allt till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet. Det yrkade sjuklönebeloppet har vitsordats. Inget belopp i allmänt skadestånd har vitsordats. Räntheberäkningen har vitsordats som skälig i och för sig.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Bakgrund och händelseförlopp

Bolaget producerar stötfångarsystem till Volvo Torslanda. Huvudprocesserna består av formsprutning, lackering och montering. F.S. anställdes den 1 november 2000 som montör och arbetade vid avdelningen för montering.

I början av februari 2010 råkade F.S. ut för en olycka i arbetet och skadade axeln. Han blev då sjukskriven. Bolaget och F.S. inledde därefter en rehabiliteringsprocess. Avsikten med rehabiliteringsprocessen var att han skulle bli fullt återställd och komma tillbaka i arbete. Under rehabiliteringen blev F.S:s besvär kontinuerligt bättre även om han tidvis också var sjukskriven.

Arbetet i fabriken är uppdelat i olika avdelningar. Under rehabiliteringen arbetstränade F.S. vid flera avdelningar, bl.a. internlogistik, formsprutan och plattformen. Från och med december 2011 arbetsprövade F.S. utslutande vid plattformen eftersom F.S. och bolaget hade som uttalat mål att han skulle arbeta där framöver. Plattformen är indelad i tolv skilda arbetsstationer, s.k. balanser, där olika arbetsuppgifter utförs.

Våren 2012 arbetsprövade F.S. allttjämt vid plattformen inom ramen för sin rehabilitering. I juni, när han hade arbetsprövat där i ungefär ett halvår, ansökte han om föräldraledighet. Han beviljades detta av bolaget och var föräldraledig under sommaren 2012. När han skulle återgå i arbete i september hade han flera frånvaroperioder på grund av dels egen sjukdom, dels vård av barn. I oktober fick han ryggskott, lumbago, och blev sjukskriven. Därefter fortsatte arbetsprövningen vid plattformen och i november 2012 kunde F.S. arbeta vid elva av de tolv balanserna där.

Den 26 nov 2012 kom F.S. och bolaget överrens om att F.S. skulle arbetspröva vid balansen skärmbreddaren (i fortsättningen SKB), den balans som F.S. hade upplevt sig ha mest problem med utifrån sin arbetsskada. F.S. fick en genomgång av en ergonom om hur han borde arbeta vid SKB. Han arbetade där hela dagen den 26 november, från kl. 09.00 till kl. 15.15, alltså över sex timmar. Enligt bolagets ergonom bör ingen stå längre än två timmar vid samma balans. F.S. fick mycket ont i axeln av detta arbetspass. Han stod ensam vid balansen hela tiden trots att det var överenskommet att produktionsledaren skulle titta till honom då och då. När F.S. efter ungefär fyra timmar berättade för produktionsledaren att han hade ont fick han beskedet att han skulle fortsätta att arbeta. F.S. uppsökte företagsläkaren K-E.K. dagen efter, den 27 november 2012, eftersom han kände att han inte kunde arbeta och bolaget sedan oktober samma år hade

uppställt krav på s.k. förstadagsintyg. F.S. blev sedan sjukskriven i omgångar för axelbesvär.

Den 29 november 2012 kallade bolaget F.S. till ett uppföljningsmöte inom ramen för hans rehabilitering. Vid mötet meddelade bolaget att rehabiliteringen avslutades och att det hade för avsikt att säga upp honom av personliga skäl. F.S. var sjukskriven till och med den 19 december 2012. Han återgick därefter i arbete. Bolaget omplacerade då honom utanför produktionen.

Frånvaro under rehabiliteringen

F.S. har inte valt att vara frånvarande i stället för att delta i rehabiliteringen. I samtliga fall när F.S. varit borta från arbetet har det rört sig om lovlig frånvaro. Bolaget tycks inte heller ha någon annan uppfattning eftersom bolaget inte har påstått olovlig frånvaro förrän bolaget den 29 november 2012 meddelade att sjukskrivningen därefter inte skulle godkännas. Frånvaro på grund av egen sjukdom och vård av sjukt barn är inget F.S. kan påverka, det ligger helt enkelt utanför hans kontroll. F.S. har tre små barn, varav ett har problem med luftrören. Han var den av föräldrarna som vid den här tiden fick ta ansvar för vård av barnen när de var sjuka eftersom någon annan fördelning då inte var möjlig. Bolaget har inte ifrågasatt F.S:s frånvaro när den inträffat, dvs. då påstått att han eller hans barn inte skulle ha varit sjuka. Inte heller Försäkringskassan har haft några synpunkter på detta.

Det kan inte heller läggas F.S. till last att han under pågående rehabilitering var föräldraledig under tiden den 25 juni–9 september 2012. Han ansökte om ledigheten den 5 juni 2012 och den beviljades av bolaget samma dag. Om bolaget ansåg att han inte borde vara föräldraledig hade det haft möjlighet att inte bevilja ledighet, men bolaget anförde inga hinder mot F.S:s föräldraledighet. En vecka efter att ledigheten hade beviljats hölls ett rehabiliteringsmöte. Bolaget framförde vid detta tillfälle inte någon kritik mot att F.S. skulle vara ledig. Vid mötet beslutades om fortsatt arbetsprövning med full vetskap om hans föräldraledighet. Det var först vid rehabiliteringsmöten den 18 oktober och den 7 november 2012 som bolaget uttryckte att föräldraledigheten under sommaren hade varit ett problem för rehabiliteringen och att F.S:s frånvaro för vård av sjukt barn var ett problem. Bolaget framförde då också att F.S:s fru borde ta mer ansvar för barnen och att F.S. borde vara frånvarande för vård av sjukt barn i mindre utsträckning. Det sades emellertid inte att F.S:s anställning skulle vara i fara på grund av denna frånvaro.

Bolaget tvivlade på F.S:s sjukdom i oktober 2012 och gjorde ett hembesök. F.S. hade emellertid varit hos företagshälsovården och läkaren där hade bedömt att F.S. led av ryggskott. Läkaren hade utfärdat ett läkarintyg om att hans arbetsförmåga var helt nedsatt under perioden den 20–28 oktober 2012. Bolaget betalade sjuklön för tiden den 16–26 oktober 2012.

Enligt den statistik om F.S:s frånvaro som bolaget har tagit fram framgår att frånvaron minskat allteftersom. Det vittnar om att han var på väg tillbaka i arbete. Under år 2010 och början av år 2011 var F.S:s axelbesvär som värst, men under senare delen av år 2011 blev de allt bättre. När det gäller statistiken kan även konstateras att det i vissa fall har tagits med semester i beräkningen av

frånvaro. Sedan bolaget i oktober 2012 hade uttalat att F.S:s frånvaro var ett problem arbetade han efter den sjukperioden heltid till och med den 26 november 2012.

F.S:s agerande under rehabiliteringen

F.S. har fullgjort sin rehabilitering och presterat i enlighet med bolagets krav. Under processen, från februari 2010 till den 29 november 2012, har det hållits ett antal rehabiliteringsmöten. F.S. har gjort allt det som ålegat honom enligt samtliga handlingsplaner som man kommit överens om på dessa möten. Det har vid mötena inte framförts någon kritik mot F.S:s arbetsinsats eller påståtts att han inte har utfört vad som ålegat honom. Av minnesanteckningar från rehabiliteringsmötet den 7 november 2012 framgår att man var överens om att F.S. skulle arbetspröva vid balansen poleringen under tiden den 7–22 november 2012. Av anteckningarna från uppföljningsmötet den 23 november 2012 framgår att det gick framåt. Det framgår vidare att F.S. kunde arbeta i samma tempo som andra arbetstagare på flera balanser trots att det inte hade krävts av honom och att han klarade närmast samtliga balanser vid plattformen, eller elva av tolv.

F.S. befann sig fram till den 29 november 2012 i en rehabiliteringsprocess. I bolagets handledning för rehabilitering finns en checklista för arbetsprövning, av vilken framgår att det inte finns något krav på prestation under arbetet. Bolaget har inte vid något tillfälle framfört att F.S. behövde arbeta snabbare eller prestera på annat sätt eller att hans anställning skulle vara i fara på grund av han inte utförde en fullgod arbetsinsats. F.S. har på egen hand ansträngt sig för att bli frisk. Han har varit aktiv i sin rehabilitering och kontinuerligt gått på sjukgymnastik, akupunktur och medicinsk behandling. Han har ställt upp på all behandling som har ålagts honom.

Omplacering

Vid tidpunkten för uppsägningen klarade F.S., som anförts ovan, arbetet vid elva av de tolv balanserna vid avdelningen plattformen. Bolaget hade därför utan problem kunnat organisera arbetet så att F.S. inledningsvis fått arbeta endast vid dessa balanser. Hans besvär hade vid denna tidpunkt minskat och prognosen var att han skulle bli helt återställd. Det framgår av det läkarintyg som läkaren C.A. vid vårdcentralen utfärdade den 5 december 2012. Det hade endast inneburit en tillfällig förändring av arbetet om han inledningsvis inte hade behövt arbeta vid alla balanser. Ett sådant arrangemang skulle alltså inte vara permanent. F.S. har aldrig arbetsvägrat vid balansen SKB. Som anförts ovan arbetade han där i mer än sex timmar den 26 november 2012. Han hade även visat att han klarade av att arbeta vid SKB. Han borde dock inte ha stått där längre tid än vad bolagets egen ergonom rekommenderar. Det hade varit fullt möjligt att fortsätta F.S:s arbetsprövning efter den sista sjukskrivningsperioden. Bolaget har sedan rotation infördes år 1998 för arbetet vid plattformen aldrig rent faktiskt haft en total rotation på samtliga balanser där. SKB har i stort sett alltid varit bemannad av bemanningspersonal. De fast anställda har därför i regel inte arbetat vid denna balans. Eftersom 35–40 personer arbetar vid plattformen kan det inte anses vara en fara för övriga anställda att en person tillfälligt inte tar några pass vid balansen SKB.

Vid tidpunkten för uppsägningen fanns det visserligen ingen direkt ledig anställning vid avdelningen formsprutan. Det har dock varit brukligt på arbetsplatsen att erbjuda fast anställda plats där om det behövs för att göra en omplacering. F.S. hade klarat arbetet även vid formsprutan och borde ha blivit erbjuden arbete där. Bolaget har inte framfört att F.S. inte skulle klara av formsprutan. F.S. har utbildning för arbetet vid formsprutan och är kompetent att arbeta där.

F.S. borde ha erbjudits omplacering även till någon av avdelningarna internlogistik och packen. Till dessa avdelningar har fast anställda förtur. Det bestrids att F.S. inte skulle ha varit intresserad av eller inte skulle ha klarat av arbetet vid dessa avdelningar. Den arbetsprovning han genomförde där skedde nästan två år före uppsägningen. Hans hälsotillstånd var betydligt bättre vid tidpunkten för uppsägningen. Bolaget borde därför ha undersökt F.S:s inställning till att arbeta även vid internlogistik och packen. Det har alltså funnits arbetsuppgifter att omplacera F.S. till, men bolaget har inte erbjudit honom dessa.

Sjuklön

F.S. har inte varit olovligt frånvarande under den tid som sjuklöneyrkandet avser. Bolaget hade från och med den 19 oktober 2012 krävt att F.S. skulle styrka sjukfrånvaro med s.k. förstadagsintyg. Han sökte därför upp företagsläkaren K-E.K. den 27 november 2012 när han till följd av sitt långa arbetspass dagen innan hade fått ont i axeln. K-E.K. undersökte inte F.S. vid detta besök. F.S. fick beskedet att han skulle bli kontaktad av K-E.K. dagen därpå och att läkaren då skulle tala om hur det blev med sjukskrivningen. F.S. hörde dock inget från K-E.K. dagen efter, dvs. den 28 november 2012. Det intyg som K-E.K. skrev skickades inte till F.S. utan endast till bolaget. F.S. kände därför inte till läkarens bedömning. Han försökte i stället själv få tag på K-E.K. per telefon för att få klarhet i om han var sjukskriven. När han trots upprepade försök under morgonen och eftermiddagen inte fick tag på K-E.K. blev han osäker på vad han skulle göra, särskilt mot bakgrund av kravet på förstadagsintyg. F.S. ringde därför till ombudsmannen R.S. som rådde honom att uppsöka läkare vid Bergsjöns vårdcentral där han tidigare hade haft sin sjukskrivande läkare. Där blev F.S. undersökt av läkaren D.G. som sjukskrev honom för tiden den 27 november–4 december 2012. F.S. fick alltså ett intyg om nedsatt arbetsförmåga som började en dag bakåt i tiden eftersom F.S. då inte visste om han redan var sjukskriven eller inte.

F.S. kontaktade efter besöket vid vårdcentralen bolaget, genom produktionsledaren E.R., och berättade om sjukskrivningen. Senare på kvällen ringde E.R. upp F.S. E.R. berättade att företagsläkaren ansåg att F.S. var frisk samt meddelade att F.S. skulle infinna sig för ett möte hos bolaget dagen efter, den 29 november 2012.

Vid mötet den 29 november 2012 varslade bolaget, som anförts ovan, F.S. om uppsägning. Efter varslet blev F.S. inte kontaktad av K-E.K. Han blev i stället fortsatt sjukskriven av C.A. för tiden den 5–19 december 2012. Av intyget framgår att prognosen enligt läkarens bedömning var att F.S. skulle återgå i

arbete efter den 19 december. Bolaget accepterade inte läkarintygen som hade utfärdats av läkarna vid vårdcentralen och vägrade betala sjuklön till F.S. Han ansökte då hos Försäkringskassan om ersättning. Utifrån D.G:s och C.A:s läkarintyg bedömde Försäkringskassan att F.S:s arbetsförmåga var nedsatt och betalade ersättning enligt sjuklönegarantin. Försäkringskassan krävde sedermera bolaget på den utbetalade ersättningen och bolaget betalade till Försäkringskassan.

Det kan konstateras att det krav på förstadagsintyg som gällde för F.S. inte, som i viss utsträckning förekommer, hade kombinerats med ett absolut krav på att F.S. skulle vända sig till företagshälsovården för att få sjuklön. I det skriftliga beskedet om förstadagsintyg står endast att han fick svara för kostnaderna för läkarintyget själv om han gick till en annan läkare. Att det förhöll sig på detta sätt har bekräftats av HR-chefen hos bolaget som till Försäkringskassan uppgett att det inte finns några krav på att uppsöka viss specifik läkare för att ha rätt till sjuklön.

När det gäller de olika läkare som undersökt F.S. och skrivit intyg kan följande anföras. Företagsläkaren K-E.K. träffade F.S. första gången den 6 november 2012, dvs. tre veckor innan F.S. varslades om uppsägning. K-E.K. hade alltså en mycket begränsad kännedom om F.S. och hans sjukdomshistorik. Detta i motsats till C.A. som hade god kännedom om F.S. C.A. hade nämligen ansvarat för F.S. från och med februari 2010 fram till mitten av oktober 2012, alltså nästan hela F.S:s sjukdoms- och rehabiliteringsperiod. Bolaget och företagshälsovården hade tidigare inställningen att F.S. skulle ha kontakt med vårdcentralen och att läkaren C.A. där skulle sköta eventuell sjukskrivning av F.S. Vid bedömningen av de läkarintyg som har utfärdats för F.S. för den omtvistade perioden kan framhållas att de två läkarna vid vårdcentralen undersökte F.S. i samband med att intygen utfärdades medan företagsläkaren K-E.K. inte gjorde det. Den senares intyg synes vara baserat på den undersökning som gjordes när F.S. besökte K-E.K. den 6 november 2012. Eftersom F.S. hade utsatts för en kraftig överbelastning av axeln den 26 november 2012 var det hans tillstånd därefter som var intressant. Läkaren D.G. vid vårdcentralen undersökte F.S. den 28 november 2012.

Efter uppsägningen

F.S. har kunnat utföra arbetsuppgifter av betydelse för bolaget under tiden efter uppsägningen. F.S. har uttryckt att han vill tillbaka i arbete, men bolaget har nekat honom det med hänsyn till den pågående tvisten i Arbetsdomstolen. F.S. har inte motsatt sig att utföra sitt vanliga arbete. Han har dock fram till två veckor före huvudförhandlingen arbetat utanför produktionen. Härefter har han ingått i produktionen vid plattformen och har haft en inskolningsperiod som alla andra arbetstagare. Det kan anmärkas att balansen SKB inte längre finns kvar vid plattformen.

Sammanfattning av grunderna för talan

F.S. har under hela tiden sedan arbetsskadan i februari 2010 deltagit aktivt i sin rehabilitering och presterat i enlighet med de krav som ställdes. All frånvaro har varit lovlig. Orsakerna till frånvaron har legat utanför F.S:s kontroll med

undantag för föräldraledigheten som bolaget dock beviljat utan synpunkter. Bolaget har aldrig påtalat för F.S. att hans anställning skulle vara i fara, varken genom skriftlig varning eller på annat sätt. Bolaget har inte heller fullgjort sin omplaceringskyldighet.

Uppsägningen av F.S. är mot bakgrund av det anförda inte sakligt grundad. Den ska därför förklaras ogiltig och bolaget ska förpliktas att betala allmänt skadestånd till F.S. för brott mot 7 § anställningsskyddslagen.

F.S:s arbetsförmåga har varit helt nedsatt på grund av sjukdom under tiden den 30 november–10 december 2012. Arbetsförmågan är helt i enlighet med bolagets krav styrkt med läkarintyg från sjukperiodens första dag. Bolaget ska därför betala sjuklön även för den angivna perioden med det belopp som motsvarar skillnaden mellan den ersättning F.S. har fått från sjuklönegarantin och den sjuklön som bolaget skulle ha betalat.

Arbetsgivarparterna

Bakgrund

Bolaget levererar bland annat stötfångare och andra plastkomponenter till Volvo Torslandaverken. I huvudsak består arbetsuppgifterna av formsprutning, montering och lackning. Vid fabriken i Göteborg arbetar omkring 170 arbetare och 50 tjänstemän. Som förbundet anført anställdes F.S. den 1 november 2000 som montör och var placerad vid monteringen. Redan under år 2006 och år 2007 var han föremål för rehabilitering. Sedan han drabbades av en arbetskada den 4 februari 2010 har bolaget vidtagit omfattande rehabiliteringsinsatser för att få honom åter i ordinarie arbete. Detta avspeglar sig bl.a. i att 17 rehabiliteringsmöten har hållits efter arbetsskadan.

Närmare om rehabiliteringen och om händelseförloppet fram till uppsägningen

Det första rehabiliteringsmötet med anledning av att F.S. hade skadat sin högra axel i februari 2010 hölls den 11 mars samma år. Vid mötet framkom att F.S. hade ont samt att det enligt produktionsledaren vid monteringen inte gick att anpassa arbetet för att göra det lättare. F.S. var vid den här tiden helt sjukskriven och inväntade tid för ortopedbedömning. Därefter var F.S. halvt sjukskriven till och med den 9 maj 2010.

Vid rehabiliteringsmöte den 29 april 2010 konstaterades att F.S. upplevde en klar förbättring av rörligheten och att han arbetade halvtid sedan den 12 april 2010. Vid mötet informerade bolaget F.S. om att det fanns arbeten vid avdelningarna internlogistik och packen som han kunde söka, men han ville inte det.

Vid rehabiliteringsmöte den 16 juni 2010 konstaterades att F.S. åter var helt sjukskriven och hade försämrats i axeln. Han förklarade dock att han var öppen för att arbeta på andra avdelningar än monteringen. Enligt minnesanteckningarna från mötet hade en ultraljudsundersökning som gjorts påvisat vissa muskelförändringar. Läkaren bedömde dock att F.S. skulle kunna återgå till att

arbeta heltid i sitt nuvarande arbete. Produktionsledaren föreslog att F.S. skulle prova att arbeta vid avdelningen plattformen.

Nästa rehabiliteringsmöte hölls den 29 juni 2010. Företagshälsovården hade genomfört en ergonomiutredning som då gick igenom. Enligt utredningen hade F.S. till följd av axelbesvären stora begränsningar när det gällde att kunna arbeta vid monteringen. Bolaget och F.S. kom överens om att målet var att F.S. skulle kunna återgå i arbete på heltid vid plattformen och att arbetsprövningen skulle påbörjas under hösten.

Den 21 september 2010 hölls ett nytt rehabiliteringsmöte. F.S. uppgav att sjukgymnastiken och akupunkturen hade hjälpt och att han slutat att äta värktabletter. Det bestämdes att F.S. skulle arbetspröva på kvällstid, att produktionsledaren vid plattformen skulle följa F.S:s arbetsträning och att den skulle starta den 1 oktober 2010. Arbetsträningen vid plattformen påbörjades som hade bestämts. Den planerade arbetsträningen om fyra veckor kom emellertid inte att pågå längre än 38 timmar och då bara på deltid. F.S. blev sjuk och var sjukskriven till 75 procent. Han hade då hunnit lära sig tre av elva balanser. Den 1 november 2010 blev F.S. sjukskriven på grund av problem med axlarna. Han var sedan sjukskriven 50 procent från den 4 november 2010. Den 8 november 2010 samtalade produktionsledaren med F.S. och talade då bl.a. om vikten av att rotera för att undvika för hög belastning. Den 11 november 2010 uppgav F.S. i samtal med produktionsledaren att han tyckte att balansen kontrolleringen var det svåraste arbetsmomentet vid plattformen. Detta moment ansågs dock vara det lättaste.

Den 15 november 2010 hölls ett rehabiliteringsmöte tillsammans med Försäkringskassan. F.S. redogjorde för arbetsträningen vid plattformen. Det konstaterades att F.S. inte klarade av monotona moment i låg höjd, dvs. i höfthöjd, eller i axelhöjd. Man var överens om att en fortsättning vid plattformen inte var aktuellt. F.S. uppgav att han kunde tänka sig att arbetsträna vid formsprutan, logistiken och renzon.

Vid nästa möte, den 22 november 2010, bestämdes att F.S. skulle arbetsträna vid formsprutan på kvällstid till och med den 10 januari 2011 och där utföra normalt förekommande arbetsuppgifter. Efter detta datum fanns ingen möjlighet för F.S. att vara kvar på den avdelningen. Det beslutades då om att ett nytt möte skulle hållas för att utvärdera andra möjligheter. Produktionschefen J.J. uppmanade F.S. att börja fundera på andra alternativa anställningar eftersom det inte var säkert att bolaget hade andra omplaceringsalternativ.

Vid ett uppföljningsmöte den 8 februari 2011 konstaterades att F.S. fungerade bra i de moment han hade utfört vid formsprutan. Han hade inte utfört alla moment eftersom han inte hade tillräcklig teknisk kompetens. Eftersom det inte fanns några vakanser vid avdelningen bestämdes att F.S. skulle börja arbetsträna på en annan avdelning, internlogistik. F.S. arbetsprövade en dag där. Han drabbades av smärta och arbetsprövningen avbröts. Efter detta följde en period där F.S. varvade vård av sjukt barn med närvaro på arbetet. Den 23 mars 2011 genomfördes ett så kallat TIPPA-test av en sjukgymnast.

Den 30 mars 2011 hölls ett rehabiliteringsmöte med läkare från företagshälsovården och ergonom där TIPPA-testet gicks igenom. Testet visade att F.S:s fysiska förmåga var medelgod till mycket hög. F.S. visade enligt testresultaten ett lågt inslag av smärtbeteende och han bedömdes vara utan större besvär. Slutsatsen i testet blev att F.S. uppvisade full arbetsförmåga. En placering vid plattformen diskuterades eftersom det borde fungera för F.S. att arbeta där. Efter mötet blev F.S. sjukskriven och blev därför formellt kvar vid formsprutan.

Vid rehabiliteringsmöte den 12 maj 2011 var F.S. fortfarande sjukskriven. Det bestämdes att F.S. åter skulle börja arbetsträna vid plattformen på dagtid. Det beslutades även att han skulle gå igenom alla balanser med en ergonom för att kunna utföra dem på ett ergonomiskt riktigt sätt. Fram till sin semester var F.S. emellertid frånvarande av olika orsaker, såsom vård av sjukt barn, föräldraledighet och egen sjukdom. Efter semestern var F.S. sjukskriven på heltid fram till den 14 december 2011. Dessförinnan, den 13 september, hade F.S. kontaktat bolagets personalavdelning och uppgett att det fanns planerade åtgärder från sjukgymnasten.

Den 14 december 2011 hölls ett nytt rehabiliteringsmöte. Då beslutades att F.S. under tiden den 16 december 2011–20 januari 2012 skulle arbetspröva vid plattformen på halvtid och under dagtid. F.S. erbjöds att arbetsträna även vid packen, men avböjde då han föredrog plattformen.

Vid nästa rehabiliteringsmöte den 20 december 2011 beslöts att F.S. skulle arbetsträna på de nio lättaste balanserna, att avstämning skulle göras med närmaste chef och att en ergonom skulle instruera F.S. för att han skulle lära sig rätt ergonomi vid balanserna. F.S. inledde den påbörjade arbetsträningen med att gå vid sidan om handledaren under två veckor. Ergonomen var på plats för att kontrollera F.S:s arbetsställning. Fram till den 1 april 2012 var F.S. i huvudsak sjuk, varvat med vård av sjukt barn och föräldraledighet. Detta gjorde att arbetsträningen inte kunde fullföljas. Den 15 januari 2012 meddelade F.S. att han hade fått ryggskott och var därefter åter heltidssjukskriven till och med den 22 januari 2012. Två planerade rehabiliteringsmöten ställdes in. Den 13 februari 2012 var F.S. åter på plats till 50 procent. Den 12 mars 2012 började man om med arbetsprovning vid plattformen.

Den 12 juni 2012 hölls ett nytt rehabiliteringsmöte. Planen var då att F.S. skulle ingå i den ordinarie rotationen vid plattformen och med handledning lära sig de återstående balanserna. Det gjordes en viss ombyggnation vid plattformen på önskemål av F.S. På grund av föräldraledighet och efterföljande semester ändrades dock planen och F.S. fortsatte att gå vid sidan om handledare. När F.S. skulle komma tillbaka efter föräldraledigheten i mitten av september 2012 var han frånvarande på grund av vård av sjukt barn i en vecka, följt av egen sjukdom i två veckor och sedan återigen vård av sjukt barn i två veckor. Först den 11 oktober 2012 var F.S. tillbaka på arbetet och arbetade då vid sidan av sin handledare vid plattformen med polering. Efter två dagar blev F.S. åter sjukskriven.

Nästa rehabiliteringsmöte ägde rum den 18 oktober 2012. Bolaget betonade vikten av att F.S. var delaktig i sin rehabilitering och konstaterade att han hade arbetat endast två dagar sedan vecka 26, dvs. sedan slutet av juni. Bolaget

förhörde sig om fördelningen angående vård av sjukt barn mellan F.S. och hans fru. Det beslöts att F.S. skulle lämna s.k. förstadagsintyg och att sjukanmälan skulle ske genom personligt samtal till produktionsledaren. Den 5 november 2012 var F.S. åter på plats och fick då påbörja den utbildning vid poleringen som skulle ha påbörjats före semesterperioden.

Den 6 november 2012 hölls ett möte hos företagshälsovården. Dagen innan hade F.S. varit på läkarundersökning och befunnits fullt arbetsför. Det bestämdes att F.S. skulle påbörja utbildningen med polering tillsammans med handledare under två veckor samt att därefter en veckas repetition skulle ske av arbetet vid övriga balanser. Bolaget tydliggjorde att även balansen SKB ingick och att full rotation krävdes vid alla balanser med hänsyn till andra anställda. Vid mötet togs även upp att F.S:s höga frånvaro av olika slag var ett problem för hans rehabilitering.

Det sista rehabiliteringsmötet hölls den 23 november 2012. Produktionsledaren beskrev då hur det hade fungerat under tiden vid plattformen. F.S. hade fullföljt det som sagts, men inte klarat av samtliga moment och inte heller utfört dem i ordinarie takt. Hans prestation var alltså inte fullgod. F.S. hade inte prövat balansen SKB eftersom han menade att han inte kunde arbeta där. I samband med mötet gick deltagarna tillsammans till balansen SKB där skyddsombud och handledare anslöt. De sistnämnda visade alternativa sätt att arbeta vid balansen, men F.S. var inte intresserad av att ta till sig rekommendationerna. Det beslöts att företagshälsovårdens ergonom skulle gå igenom balansen och ge ett utlåtande om F.S:s möjligheter att arbeta där. Enligt ergonomens utlåtande fanns inga hinder för F.S. att arbeta vid SKB.

Den 26 november 2012 fick F.S. en genomgång av ergonomen om hur arbetet vid SKB borde utföras. F.S. intog en passiv roll och visade inget engagemang. Ergonomens bedömning var att F.S. kunde arbeta vid balansen trots sina besvär eftersom det gick att göra det utan att "trigga" hans besvär. Det bestämdes att F.S. skulle prova sig fram vid SKB under dagen, utan krav på prestation, och att produktionsledaren, E.R., skulle stämma av hur det gick under dagen. F.S. stod vid SKB tillsammans med handledare, men inte under sex timmar som förbundet har påstått. På kvällen sjukanmälde sig F.S. Företagsläkaren K-E.K. sjukskrev F.S. två dagar och klargjorde för F.S. att ytterligare sjukskrivning inte var aktuellt. Trots detta anmälde sig F.S. sjuk och inkom med sjukintyg från vårdcentralen den 28 november 2012.

Bolaget kallade F.S. till ett möte den 29 november 2012. Vid mötet meddelade bolaget att det läkarintyg som F.S. hade givit in inte godkändes samt att bolaget hade för avsikt att inleda ett uppsägningsförfarande eftersom F.S. inte deltagit i sin rehabilitering.

Den 17 december 2012 hölls en varselöverläggning. Företaget hade gjort en omplaceringsutredning och enligt den fanns inga lediga arbeten att omplacera F.S. till. F.S. sades upp i samband med att varselöverläggningen avslutades.

Sjuklön

F.S. har varit olovligen frånvarande under den tid som avses med förbundets yrkande om sjuklön. Företagsläkaren hade nämligen för F.S. klargjort att det inte var aktuellt med någon ytterligare sjukskrivning av honom. Mot den bakgrunden godkände bolaget inte sjukskrivningen. Det förhållandet att bolaget sedermera betalade ersättning till Försäkringskassan för den sjuklöneersättning som Försäkringskassan hade betalat till F.S. innebär inte att bolaget ändrade ståndpunkt. Bolaget ansåg och anser alltså att F.S. inte var sjuk under den omtvistade perioden. Det kan konstateras att i de av förbundet åberopade läkarintygen anges olika diagnoser för F.S:s tillstånd.

Sammanfattning av arbetsgivarparternas inställning och grunderna för bestridandet

Grunden för uppsägningen hänför sig till rehabiliteringssituationen. F.S. har sedan februari 2010 varit föremål för rehabilitering. Den har avslutats av bolaget först den 29 november 2012. Under rehabiliteringen har F.S. arbetstränat vid fyra olika avdelningar och arbetsprovningen vid plattformen har startats om vid fyra olika tillfällen. F.S:s närvaro på arbetet har under rehabiliteringstiden varit omkring 15–20 procent. Han har inte presterat en fullgod arbetsinsats och inte klarat av arbetet vid en balans trots att han av utomstående experter har bedömts ha full arbetsförmåga.

Bolaget har vidtagit olika stödjande åtgärder, utfört tester samt genomfört ombyggnation för F.S:s räkning. Det har alltså lagts ner mycket arbete för att stödja F.S. i hans rehabilitering. Bolaget har vid flera tillfällen framhållit att F.S. skulle bidra mer till rehabiliteringen. Han har varit i hög grad frånvarande från arbetet av olika skäl. Det har sammantaget inte varit möjligt att återrehabilitera honom till arbete hos bolaget. Bolaget har fullgjort sitt rehabiliteringsansvar.

Sammantaget har uppsägningen varit sakligt grundad eftersom F.S. inte har utfört arbete av någon betydelse för bolaget och det inte heller har varit möjligt att omplacera honom eller anpassa hans arbetsuppgifter.

Grunden för att inte betala sjuklön till F.S. är att han varit olovligen frånvarande och inte sjuk.

Domskäl

Tvisten

F.S. har varit anställd hos bolaget sedan år 2000. I februari 2010 skadade han sin ena axel på arbetsplatsen. Han var därefter föremål för rehabilitering tills han den 29 november 2012 varslades om uppsägning av personliga skäl. Uppsägningen skedde den 17 december 2012.

Vid tidpunkten för bolagets varsel om uppsägning var F.S. enligt intyg som hade utfärdats av läkare vid vårdcentralen sjukskriven med helt nedsatt arbetsförmåga. Samtidigt hade en läkare vid företagshälsovården någon dag tidigare gjort bedömningen att det inte fanns grund för sjukskrivning.

Tvisten gäller i huvudsak frågan om uppsägningen av F.S. har varit sakligt grundad. Vidare gäller tvisten frågan om F.S:s rätt till sjuklön för tiden den 30 november–10 december 2012. Den omtvistade perioden omfattas av läkarintygen från vårdcentralen.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid huvudförhandlingen har på förbundets begäran hållits förhör under sanningsförsäkran med F.S. samt vittnesförhör med klubbordföranden T.V., läkaren C.A. och lokalombudsmannen R.S. På arbetsgivarparternas begäran har vittnesförhör hållits med tidigare personalhandläggaren hos bolaget J.M., produktionschefen J.J., företagsläkaren K-E.K. och ergonomen M.A. På båda parternas begäran har hållits vittnesförhör med skyddsombudet M-L.T.

Parterna har även åberopat viss skriftlig bevisning.

Parternas ståndpunkter i uppsägningstvisten i korthet

Arbetsgivarparterna har anfört i huvudsak följande.

Grunden för uppsägningen hänför sig till rehabiliteringsprocessen. F.S. har inte varit aktiv i sin rehabilitering. Han har visat ett lågt engagemang och haft en hög frånvaro som i vissa delar varit självvald. Bolaget har gjort allt det har kunnat för att rehabiliteringen skulle bli lyckosam. Det beror på F.S. att rehabiliteringen inte blivit framgångsrik. Hans omfattande frånvaro har t.ex. medfört att beslutade rehabiliteringsinsatser har fått senareläggas eller starta om på nytt. Vid tidpunkten för varslet var F.S. fullt arbetsför. Han utförde dock inte arbete av någon betydelse för bolaget. Det har inte funnits några lediga arbeten att omplacera F.S. till.

Uppsägningen har alltså varit sakligt grundad eftersom bolaget fullgjort sin rehabiliterings- och omplaceringsskyldighet och då F.S. inte kan utföra arbete av någon betydelse för bolaget.

Förbundet har gjort gällande att det inte har funnits saklig grund för uppsägningen och anfört i huvudsak följande.

F.S. skadade sin högra axel i samband med en olyckshändelse på arbetsplatsen i februari 2010. Skadan ledde till sjukskrivning och till att en rehabiliteringsprocess startades. F.S. har varit aktiv i sin rehabilitering. Han har deltagit i alla aktiviteter och utfört alla uppgifter som ålagts honom. Han har tränat på egen hand och gjort sjukgymnastik. All hans frånvaro från arbetet har varit lovlig och har inte ifrågasatts av bolaget.

Den nedsättning i arbetsförmågan som F.S. hade drabbats av vid tidpunkten för varslet var endast tillfällig. Han var då i stort sett färdigrehabiliterad och skulle snart ha kunnat återgå till arbetet med full prestationsförmåga. Dessutom fanns flera lediga arbeten som bolaget borde ha erbjudit F.S. i stället för att säga upp

honom. Det bestrids att han inte kan utföra arbete av någon betydelse för bolaget.

Rehabiliteringen och händelseförloppet fram till uppsägningen

Det är ostridigt att F.S. den 4 februari 2010 drabbades av en arbetsskada i höger axel och att en rehabiliteringsprocess startade i mars samma år. Utredningen om vilka åtgärder som har vidtagits under rehabiliteringen och hur den avlöpt består framför allt i de anteckningar från rehabiliteringsmöten som arbetsgivarparterna har åberopat. Anteckningarna är förda i ett dokumentationssystem som kallas för Lotsen och som används i bolagets rehabiliteringsarbete. Det är inte helt klarlagt vem som gjort anteckningarna, även om J.M. uppgett att hon nog upprättat anteckningarna från de möten där hon deltagit. Anteckningarna är inte heller, som uppenbarligen är avsikten, undertecknade av vare sig personalföreträdare, facklig företrädare eller berörd arbetstagarare. Förbundet har mot den här bakgrunden inte vitsordat innehållet i anteckningarna i alla delar, särskilt inte sådana delar som redovisar vad mötesdeltagarna påstås ha uttryckt i skilda situationer. Emellertid tycks parterna vara ense om att anteckningarna korrekt återspeglar själva förloppet av den rehabiliteringsprocess som pågått. Av anteckningarna och den övriga utredningen i den här delen har följande framkommit.

F.S. var efter arbetsskadan den 4 februari 2010 inledningsvis sjukskriven på heltid. Ett första rehabiliteringsmöte hölls därefter den 11 mars 2010. Fram tills varslet om uppsägning kom sammanlagt 17 rehabiliteringsmöten att hållas som F.S. deltog i.

Vid det första mötet konstaterades att F.S. inte kunde erbjudas något lättare arbete vid den avdelning, monteringen, där han då arbetade samt att hans sjukskrivande läkare, C.A. vid vårdcentralen, hade remitterat honom till ortopedien för bedömning. Från och med den 12 april 2010 arbetade F.S. halvtid. Han gick på sjukgymnastik tre gånger i veckan. F.S:s skada försämrades emellertid och från den 9 maj 2010 var han åter sjukskriven på heltid. Han hade fram till dess arbetstränat vid monteringen.

F.S. hade genomgått en ultraljudsundersökning som diskuterades vid ett rehabiliteringsmöte den 16 juni 2010. Av resultatet från undersökningen framkom att det hos F.S. fanns vissa muskelförändringar i skulderleden. Läkarens bedömning var dock att F.S. skulle kunna återgå till sitt ordinarie arbete på heltid. Vid mötet beslutades att F.S. skulle besöka företagshälsovården för en bedömning av rehabiliteringspotentialen. Det beslutades vidare att en ergonom skulle engageras för att göra en översyn av F.S:s dåvarande arbetsuppgifter och bedöma om det fanns andra lämpligare avdelningar att arbetspröva vid. Ergonomibedömningen som sedan gjordes visade att F.S. på grund av axelbesvären hade stora begränsningar när det gällde att arbeta vid den ordinarie avdelningen, monteringen.

Vid rehabiliteringsmötet den 29 juni 2010 kom bolaget och F.S. överens om att F.S. skulle arbetspröva vid avdelningen plattformen. F.S. var emellertid sjukskriven på heltid fram till den 1 oktober 2010. Vid ett rehabiliteringsmöte den 21 september 2010 uppgav F.S. att den sjukgymnastik och akupunktur som

han genomfört hade hjälpt honom och att han slutat äta värktabletter. F.S. arbetstränade sedermera vid flera olika avdelningar med varierande resultat. Han var även i omgångar fortsatt helt eller delvis sjukskriven på grund av besvär med axeln.

I mars 2011 genomförde F.S. ett ergonomiskt test, s.k. TIPPA-test. Testet visade att F.S:s fysiska förmåga var medelgod till mycket hög. F.S. var fortsatt sjukskriven en del under våren. Under sommaren var F.S. huvudsakligen ledig. Han tränade då på egen hand, men skadade sig så att han återigen blev sjukskriven när arbetet skulle påbörjas till hösten. Under hösten 2011 var F.S. sjukskriven på heltid. Våren 2012 arbetstränade F.S. vid plattformen. Han var delvis sjukskriven, men inte i samma utsträckning som under hösten 2011. I juni 2012 beviljade bolaget F.S. omkring tre månaders föräldraledighet i direkt anslutning till att han hade ansökt om ledigheten.

F.S. skulle efter ledigheten återgå i arbete. Han kom dock att vara hemma på grund av vård av sjukt barn och egen sjukdom. Vissa sjukfall avsåg andra besvär än axelbesvären. På grund av att F.S. hade varit sjuk vid ett flertal tillfällen under ett halvårs tid fick han vid ett rehabiliteringsmöte den 18 oktober 2012 ett föreläggande av bolaget med krav på s.k. förstadagsintyg. F.S. var då sjukskriven på grund av ryggsnitt till och med den 26 oktober 2012.

Den 6 november 2012 besökte F.S. företagsläkaren K-E.K. Vid rehabiliteringsmötet påföljande dag, som också K-E.K. deltog i, uttalade K-E.K. att han bedömde att F.S. hade normal funktionsförmåga och att han inte såg några hinder för F.S. att fullt ut återgå i arbete. Även F.S. uttryckte att han ansåg sig förbättrad i axeln. Mötet resulterade i att bolaget och F.S. kom överens om att han skulle utbildas vid balansen poleringen och få en förnyad genomgång av övriga balanser vid avdelningen plattformen. Vid det efterföljande rehabiliteringsmötet den 23 november 2012 konstaterades att F.S. hade fullföljt det som ålagts honom, men inte klarat av samtliga moment och inte utfört dem i ordinarie takt. I samband med mötet gavs F.S. instruktion av handledare och skyddsombud på den balans, SKB, som han själv ansåg att han hade svårigheter att arbeta vid. Enligt de återopade mötesanteckningarna tydliggjordes från bolagets sida att om F.S. inte kunde utföra arbete vid SKB skulle han inte kunna erbjudas fortsatt arbete. F.S. har i sitt förhör bestritt att något sådant uttalande gjordes. R.S. och T.V., som båda var med på mötet, har i sina förhör sagt att de inte kan minnas att något sagts av innebörd att F.S:s fortsatta anställning skulle vara ifrågasatt. De som vid mötet representerade bolaget har inte hörts. Vid mötet bestämdes att en ergonom från företagshälsovården skulle gå igenom balansen SKB tillsammans med bl.a. F.S.

Den 26 november 2012 fick F.S. en genomgång av arbetet vid SKB med ergonom närvarande. Ergonomen bedömde att F.S. skulle kunna klara av arbetet vid den balansen trots sina besvär. Det bestämdes att F.S. skulle stå vid SKB under dagen och testa sig fram tillsammans med handledare. F.S. skulle få arbeta i egen takt utan krav på prestation. F.S. har i förhöret med honom uppgett att han kom att stå vid balansen SKB i drygt sex timmar utan handledare. Hans uppgifter i den delen stöds av vad T.V. har uppgett. M.A. har i sitt vittnesmål uppgett att det inte var lämpligt att arbeta så länge vid den balansen. Hon har talat om en halvtimme åt gången som ett riktmärke.

Den 27 november 2012 besökte F.S. företagsläkaren K-E.K. med anledning av att han hade fått besvär i axeln efter arbetsdagen vid balansen SKB. K-E.K. sjukskrev F.S. i två dagar, den 27 och 28 november 2012. F.S. besökte vårdcentralen den 28 november 2012 och blev av läkaren D.G. där sjukskriven för tiden den 27 november–4 december 2012. F.S. har i sitt förhör förklarat besöket på vårdcentralen med att han inte hade fått något besked om sjukskrivning från K-E.K. som inte hört av sig till F.S. såsom hade utlovats, att F.S. inte heller fick tag på K-E.K. samt att han därför, eftersom bolaget krävde förstadagsintyg, ansåg sig tvungen att gå till vårdcentralen och också hade fått det rådet av R.S. När F.S. den 28 november 2012 meddelade bolaget att han hade blivit sjukskriven av läkare vid vårdcentralen kallade bolaget honom till ett möte den 29 november 2012. Vid mötet förklarade bolaget att rehabiliteringen avslutades och F.S. varslades om uppsägning.

Läkaren K-E.K. hade den 28 november 2012, dvs. dagen före varslet om uppsägning, gjort bedömningen att F.S. var fullt arbetsför. Läkaren D.G., som alltså sjukskrivit F.S. till och med den 4 december 2012, angav i sitt intyg den 28 november 2012 att det inte gick att göra någon prognos om möjligheterna för F.S. att få tillbaka sin arbetsförmåga i pågående arbete. Läkaren C.A. vid vårdcentralen gjorde enligt intyg den 5 december 2012 bedömningen att F.S. hade helt nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom i form av axelbesvär under tiden den 5–19 december 2012. I intyget angavs att prognosen dock var att F.S. skulle få tillbaka sin arbetsförmåga i arbetet som montör.

Uppsägningen av F.S. verkställdes den 17 december 2012. Han återgick i arbete den 20 december 2012 och arbetade då med anpassade arbetsuppgifter.

Har uppsägningen av F.S. varit sakligt grundad?

Till stöd för att uppsägningen varit sakligt grundad har arbetsgivarparterna hänvisat till situationen kring den rehabilitering av F.S. som pågått med anledning av hans arbetsskada från februari 2010. Arbetsgivarparterna har gjort gällande att F.S:s agerande under rehabiliteringsprocessen präglats av ett lågt engagemang och hög frånvaro. De har vidare anført att bolaget har uppfyllt sin rehabiliteringsskyldighet samt hävdatt att F.S. inte kan utföra arbete av någon betydelse för bolaget. Samtidigt har arbetsgivarparterna, till synes motsägelsefullt, gjort gällande att F.S. vid tidpunkten för varslet och uppsägningen var frisk och fullt arbetsför.

De anförda omständigheterna är till viss del sådana som vanligen förs fram när en arbetstagare har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Det förhållandet att en arbetstagares arbetsförmåga till följd av sjukdom eller skada är varaktigt nedsatt utgör enligt fast praxis som regel inte saklig grund för uppsägning, om inte nedsättningen är så väsentlig att arbetstagaren inte längre kan förväntas utföra arbete av någon betydelse för arbetsgivaren. Avgörande för bedömningen är vilken arbetsförmåga som förelåg vid tidpunkten för uppsägningen. Vid bedömningen av om saklig grund för uppsägning föreligger i de här fallen ska enligt praxis även beaktas att arbetsgivaren är skyldig att genom anpassnings- och rehabiliteringsåtgärder verka för att en anställning ska kunna

bestå. Vid bedömningen av om arbetsgivaren uppfyllt sina skyldigheter i dessa hänseenden har emellertid även arbetstagarens beteende betydelse. Detta gäller särskilt arbetstagarens medverkan i de rehabiliteringsinsatser som arbetsgivaren erbjuder.

Det är arbetsgivaren som har bevisbördan för att uppsägningen varit sakligt grundad. I den mån det finns oklarheter går detta med andra ord ut över arbetsgivaren.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Av utredningen har framgått att bolaget i nära anslutning till att F.S. skadat sig i arbetet har satt igång en rehabiliteringsprocess. Denna process har i ett tidigt skede innehållit medicinsk bedömning av F.S. och ergonomiska bedömningar över hans möjligheter att klara av olika arbetsmoment. När det har klarlagts att arbete vid F.S:s ordinarie arbetsplats inte fungerat utifrån hans besvär har han erbjudits plats på annan avdelning. F.S. har sedan vid flera tillfällen fått byta avdelning när hans besvär har hindrat honom. Bolaget har genom sitt agerande under de nästan tre år som rehabiliteringen pågått framstått som mycket ambitiöst i sin strävan att få tillbaka F.S. i arbete. Stor hänsyn har också tagits till F.S:s önskemål. Han har såvitt framkommit arbetsprövat på tre andra avdelningar utöver den avdelning där han arbetade när skadan inträffade och erbjudits, men tackat nej, till att arbetspröva vid ytterligare en avdelning. Utredningen ger dock inte belägg för arbetsgivarparternas påståenden om att F.S. skulle ha varit oengagerad och inte ha deltagit aktivt i sin rehabilitering. Såvitt framkommit av dokumentationen från rehabiliteringsmötena och de uppgifter som förhörspersonerna lämnat synes F.S. ha utfört de uppgifter som han under arbetsprövningarna på de olika avdelningarna har ålagts, om än med varierande resultat. Av utredningen framgår vidare att han också har besökt sjukgymnast i enlighet med bolagets rekommendationer.

Av utredningen framgår att F.S. har varit frånvarande i tämligen stor omfattning under den aktuella perioden. Det har emellertid inte framkommit att frånvaron skulle ha ifrågasatts från bolagets sida förrän den 18 oktober 2012, alltså en dryg månad innan rehabiliteringen förklarades avslutad och F.S. varslades om uppsägning. Arbetsgivarparterna har inte heller gjort gällande att man från bolagets sida tvivlat på att F.S. varit sjuk eller haft sjuka barn. F.S. har under den här tiden ostridigt beviljats en längre föräldraledighet trots att ansökan lämnades in i ett så sent skede att det funnits möjligheter för arbetsgivaren att avslå den begärda ledigheten.

Enligt Arbetsdomstolens mening kan mot den här bakgrunden den höga frånvaron inte läggas F.S. till last som en omständighet som skulle utvisa att han inte velat medverka till att göra rehabiliteringen framgångsrik. Därtill kan konstateras att utredningen visar att F.S. under den senare delen av rehabiliteringsprocessen i allt mindre utsträckning har varit frånvarande på grund av egen sjukdom. Den medicinska rehabiliteringen av F.S. synes alltså, som förbundet har hävdad, ha gått framåt. Detta bekräftas också av de bedömningar som har gjorts av ergonomen M.A. och företagsläkaren K-E.K., men även av den prognos som läkaren C.A. har gjort i samband med utfärdandet av sjukintyget den 5 december 2012.

Mot bakgrund av de medicinska bedömningar som förelåg vid tidpunkten för varslat om uppsägning och de tämligen omfattande rehabiliteringsinsatser som hade genomförts är det enligt Arbetsdomstolens mening mycket som talar för att det var befogat att då anse rehabiliteringsfasen avslutad. Utredningen ger emellertid inte stöd även för slutsatsen att F.S:s arbetsförmåga för ordinarie arbetsuppgifter vid den avdelning han då var placerad vid skulle vara bestående nedsatt på grund av sjukdom. Den medicinska utredningen talar tvärtom i motsatt riktning. Även arbetsgivarparternas inställning är att F.S. vid den här tiden var fullt arbetsför. Enligt Arbetsdomstolens mening kan inte heller det förhållandet att F.S. fick axelbesvär när han några dagar tidigare hade arbetat en hel dag vid balansen SKB leda till slutsatsen att hans arbetsförmåga var varaktigt nedsatt på grund av sjukdom. Av utredningen har nämligen framkommit att han då hade arbetat under former som varit onödigt belastande.

Det är klarlagt att bolaget inte förklarade för F.S. att bolaget ansåg rehabiliteringen avslutad förrän samma dag som han varslades om uppsägning. Det är mot förbundets bestridande inte visat att bolaget tidigare, som arbetsgivarparterna har påstått, skulle ha klargjort för F.S. att hans fortsatta anställning kunde vara i fara om han inte, med bolagets synsätt, prioriterade sin rehabilitering. Som Arbetsdomstolen funnit ovan har utredningen inte heller visat att F.S. skulle ha underlåtit att delta i rehabiliteringen av något inte godtagbart skäl. Det framgår vidare att F.S. under rehabiliteringstiden och fram tills uppsägningsförfarandet inleddes i huvudsak enbart hade arbetsprövat utan krav på prestation. Trots att bolaget hade uppfattningen att F.S. hade full arbetsförmåga gavs han inte möjlighet att arbeta under normala förhållanden efter det att rehabiliteringen hade avslutats. Som anförts ovan inleddes nämligen samtidigt uppsägningsförfarandet och uppsägningen gjordes cirka tre veckor senare. Det kan tilläggas att arbetsgivarparterna till stöd för påståendet att F.S. inte kan utföra arbete av någon betydelse inte har åberopat några sådana omständigheter, som t.ex. arbetsvägran eller oskicklighet, som kan hänföras till något annat än nedsatt arbetsförmåga. Slutsatsen blir att det inte är visat att F.S. vid tiden för uppsägningen inte kunde förväntas utföra arbete av någon betydelse för bolaget. I sammanhanget kan anmärkas att arbetsgivarparterna inte har åberopat den omtvistade sjukperioden under delar av november och december 2012, och som arbetsgivarparterna har ansett vara olovlig frånvaro, som grund för uppsägningen.

Sammanfattningsvis kommer Arbetsdomstolen mot bakgrund av det anförda fram till att uppsägningen av F.S. inte har varit sakligt grundad.

Sjuklönefrågan – närmare om tvisten samt parternas ståndpunkter i korthet

F.S. var sjukskriven av läkare under tiden den 27 november–19 december 2012. Med hänvisning till att han var sjuk var han frånvarande från arbetet under den tiden, utom den 29 november 2012 då han deltog i ett möte på arbetsplatsen. Bolaget ansåg att F.S. inte hade rätt att vara hemma på grund av sjukdom efter den 29 november 2012 och betalade därför inte sjuklön till honom för tiden den 30 november–10 december 2012. Sedan F.S. hade ansökt om sjuklönegaranti betalade Försäkringskassan ersättning för den omtvistade tiden. F.S. fick också sjukpenning från Försäkringskassan för tiden den 11–19 december 2012.

Bolaget betalade sedermera till Försäkringskassan det belopp som Försäkringskassan hade betalat till F.S. i enlighet med sjuklönegarantin.

Förbundet har gjort gällande att F.S. har rätt till sjuklön för tiden den 30 november–10 december 2012 medan arbetsgivarparterna har hävdad att F.S. varit olovligen frånvarande under perioden, att han alltså inte varit sjuk, och därför inte har rätt till sjuklön. Det belopp som förbundet har yrkat motsvarar skillnaden mellan den sjuklön som skulle ha betalats av bolaget och den ersättning som F.S. fick genom sjuklönegarantin.

Förbundet har till utveckling av sin talan i den här delen anfört följande. F.S. har rätt till sjuklön eftersom det finns sjukintyg från läkare vid vårdcentral som visar att han hade nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och då det inte finns något krav i bolagets föreläggande om förstadagsintyg på att den anställda ska anlita viss specifik läkare för sådant intyg. Det är under alla förhållanden de avvägningar som läkarna vid vårdcentralen har gjort som ska tjäna som utgångspunkt för bedömningen eftersom de har större kännedom om F.S. än företagsläkaren.

Arbetsgivarparterna har anfört följande. Företagsläkaren hade klargjort för F.S. att det inte var aktuellt med någon ytterligare sjukskrivning efter den 28 november 2012. Bolaget har på grund av detta inte godkänt den sjukskrivning som de båda andra läkarna gjort. F.S. har alltså inte varit sjuk under den omtvistade tiden utan får anses ha varit olovligen frånvarande. Det faktum att bolaget betalat ersättning till Försäkringskassan för den utbetalade sjuklönegarantin betyder inte att det delar Försäkringskassans bedömning.

Rättsliga utgångspunkter för bedömningen av sjuklönefrågan

Enligt 1 § lagen (1992:1047) om sjuklön har en arbetstagare vid sjukdom rätt att behålla lön och andra anställningsförmåner (sjuklön).

Av 4 § framgår att sjuklön betalas ut vid sjukdom som sätter ned arbetsförmågan och att det vid bedömningen av arbetsförmågan ska särskilt beaktas om arbetstagaren på grund av sjukdomen är helt eller delvis förhindrad att utföra sitt vanliga eller därmed jämförliga arbete. Sjuklönelagen innehåller inte någon definition av sjukdomsbegreppet. Enligt förarbetena avsågs den tolkning av begreppet som kommit till uttryck vid tillämpningen av sjukpenningreglerna gälla i detta sammanhang (prop. 1990/91:181 s. 67). Som underlag för denna tillämpning har Försäkringskassan tagit fram flera vägledningar (se 2004:2 och 2011:1). Av dessa framgår att vad som utgör sjukdom ska utgå från vad som i vanligt språkbruk och enligt gällande läkarvetenskaplig uppfattning anses vara sjukdom och det anförs att med den utgångspunkten kan varje onormalt kropps- eller själstillstånd som inte hör ihop med den normala livsprocessen betecknas som sjukdom.

I 6 § regleras hur sjuklönen ska beräknas för en sjuklöneperiod, som enligt bestämmelserna i 7 § omfattar fjorton kalenderdagar. Enligt 6 § utgår det för den första dagen inte någon sjuklön medan den för de därpå följande dagarna utgör 80 procent av anställningsförmånerna. Av bestämmelserna i 6 och 7 §§

framgår vidare att en förutsättning för sjuklön är att arbetstagaren avhållit sig från arbete och därför gått miste om lön.

Från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan gäller enligt 8 § som en tillkommande förutsättning för rätt till sjuklön att arbetstagaren ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare. I 10 a § föreskrivs att om det finns särskilda skäl för det får en arbetsgivare begära intyg från en tidigare dag än som anges i 8 §. Vidare anges att om arbetstagaren utan godtagbart skäl underlåtit att följa en sådan begäran om intyg arbetsgivaren inte är skyldig att utge ersättning för den del av den aktuella sjuklöneperioden för vilken det saknas intyg. Reglerna om intyg i 10 a § kan vara ersatta av regler i kollektivavtal.

I 20–24 §§ finns bestämmelser om ersättning från Försäkringskassan vid tvist om sjuklön. Enligt 20 § kan Försäkringskassan, om tvist har uppkommit om arbetstagarens rätt till sjuklön och tvisten gäller bl.a. om arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom, besluta att utge ersättning för tid som den omtvistade sjuklönen avser. Av 21 § framgår att en av förutsättningarna för detta är att det finns sannolika skäl för att arbetstagaren har rätt till den berörda sjuklönen.

Det får anses åvila arbetstagaren att visa de omständigheter som grundar rätt till sjuklön. Det är med andra ord förbundet som i detta fall har att styrka att F.S:s arbetsförmåga varit nedsatt på grund av sjukdom.

Har F.S. rätt till sjuklön?

Av utredningen har i den här delen framkommit följande.

Den 27 november 2012 besökte F.S. företagsläkaren K-E.K. Han sjukskrev F.S. den 27 och 28 november 2012 men angav i sjukintyget, som utfärdades den 28 november 2012, att sjukskrivningen hade givits i väntan på att få aktuella medicinska uppgifter och att fortsatt sjukskrivning inte var aktuell. I sjukintyget angavs att arbetsförmågan hade bedömts i förhållande till arbete som montör. I intyget finns också angivet vissa undersökningsfynd och en uppgift om att intyget baseras på K-E.K:s undersökning den 27 november 2012. F.S. har förnekat att det gjordes någon undersökning vid det besöket medan K-E.K. i sitt förhör vidhållit att han gjorde en undersökning och också pekat på att en viss skillnad finns i de angivna undersökningsfynden i förhållande till vad som antecknats i journalen från ett tidigare besök. Arbetsdomstolen finner inte anledning att ifrågasätta K-E.K:s uppgifter om att han undersökte F.S. K-E.K. utfärdade den 28 november 2012 även ett särskilt utlåtande till bolaget avseende medicinsk bedömning av F.S:s besvär. I utlåtandet hänvisade K-E.K. till den bedömning av arbetsförmågan som hade gjorts av företagshälsovården i mars 2011, den s.k. TIPPA-testen, och angav att F.S:s rörelseförmåga ökat betydligt i jämförelse med den bedömningen, att viss kvarstående smärta fanns längs några senor i axelleden men att detta inte borde sätta ner arbetsförmågan i de uppgifter som fanns. I utlåtandet angavs att förutom journalhandlingar hos företagshälsovården underlag för bedömningen hade fått från vårdcentral och ortoped.

Den 28 november 2012 besökte F.S. läkaren D.G. vid Bergsjöns vårdcentral. D.G. sjukskrev F.S. under tiden den 27 november–4 december 2012. Av intyget framgår att D.G. hade bedömt F.S:s arbetsförmåga som helt nedsatt i förhållande till nuvarande arbete som beskrevs som "Underleverantör till Volvo". Den 5 december 2012 besökte F.S. åter vårdcentralen och träffade då läkaren C.A. som bedömde F.S:s arbetsförmåga som helt nedsatt för tiden den 5–19 december 2012. C.A. hade haft F.S. som patient och sjukskrivit honom ett flertal gånger sedan år 2010. I sjukintyget som C.A. utfärdade angavs att F.S:s arbetsförmåga hade bedömts i förhållande till arbete som montör.

I alla de tre sjukintygen som nu redovisats har diagnosen för respektive sjukperiod hänfört sig till besvär i F.S:s högra axel även om diagnoserna uttryckts på lite olika sätt.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Inledningsvis kan konstateras att det förhållandet att bolaget valt att betala ersättning till Försäkringskassan för sjuklönegarantibeloppet till F.S. inte kan ges någon betydelse för Arbetsdomstolens bedömning. Inte heller det förhållandet att Försäkringskassan beslutat om ersättning enligt sjuklönegarantin och alltså bedömt det vara sannolikt att F.S. haft rätt till sjuklön kan tillmätas någon särskild betydelse. Annat har inte framkommit än att beslutet fattats med utgångspunkt enbart i den utredning som F.S. presenterat för Försäkringskassan.

Arbetsgivarparterna tycks med sin inställning att F.S. varit olovligen frånvarande mena att det för rätten till sjuklön har betydelse att han inte inställde sig för att arbeta när han hade fått klart för sig att bolaget inte godkände de sjukintyg han åberopade. Tvisten i det här fallet har emellertid sin grund i parternas olika syn på frågan om F.S:s arbetsförmåga varit nedsatt på grund av sjukdom. En grundläggande förutsättning för rätten till sjuklön är att arbetstagaren har avhållit sig från arbete. F.S., som uppenbarligen ansåg sig ha nedsatt arbetsförmåga och även ha stöd för sin uppfattning i utfärdade sjukintyg, kan alltså inte anses ha förlorat sin rätt till sjuklön därför att han inte återgick till arbetet när arbetsgivaren ansåg att han borde göra det.

Arbetsgivarparternas grund för bestridandet i denna del får även förstås som att bolaget inte behövde acceptera en sjukskrivning som hade gjorts av någon annan läkare än sådan som var verksam hos företagshälsovården. Av utredningen framgår att F.S. i samband med ett rehabiliteringsmöte den 18 oktober 2012 fick ett föreläggande om s.k. förstadagsintyg och att han informerades om och var införstådd med att han i fortsättningen skulle ta kontakt med företagshälsovården om han blev sjuk. Det skriftliga föreläggandet med kravet på förstadagsintyg som F.S. fick ta emot är emellertid inte entydigt formulerat på den här punkten. Samtidigt som det anges att kontakt ska tas med företagshälsovården för att få ett intyg framgår det vidare att för det fall den anställde vänder sig till läkare utanför företagshälsovården så får arbetstagaren stå för kostnaderna själv. Föreläggandet kan med andra ord inte anses utesluta att F.S. kunnat uppsöka vilken läkare som helst för att få ett sjukintyg. Redan därför kan det inte anses att F.S. har gått miste om rätten till sjuklön på den grunden att han inte skulle ha uppfyllt kraven på sjukintyg.

Avgörande för frågan om F.S:s rätt till sjuklön blir därmed om hans arbetsförmåga under den omtvistade tiden varit helt nedsatt i förhållande till hans arbete. De diagnoser som anges i de av förbundet åberopade läkarintygen utgör i och för sig sjukdom i lagens mening. Det finns inte heller enligt Arbetsdomstolens mening skäl att ifrågasätta att F.S:s tillstånd överrenstämde med diagnoserna.

Det är emellertid inte tillräckligt för rätten till sjuklön att det föreligger ett sjukdomstillstånd. Det krävs också, som anförts ovan, att sjukdomen medfört nedsättning av arbetsförmågan. Vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt ska särskilt beaktas om arbetstagaren på grund av sjukdomen är förhindrad att utföra sitt vanliga eller därmed jämförligt arbete.

I det här fallet har tre läkare bedömt F.S:s arbetsförmåga. Två av dem, D.G. och C.A. var verksamma vid samma vårdcentral. De har båda för var sin del av den omtvistade perioden bedömt att F.S. varit arbetsoförmögen, medan företagsläkaren K-E.K. ansett att F.S:s arbetsförmåga inte var nedsatt. Av utredningen framgår att D.G. har träffat F.S. vid endast ett tillfälle, att C.A. haft F.S. som patient sedan februari 2010 och träffat honom vid i vart fall tioalet tillfällen samt att K-E.K. träffat F.S. på läkarmottagningen vid två tillfällen, båda gångerna under november 2012. Mot den här bakgrunden får C.A. anses vara den läkare som har bäst kännedom om F.S. utifrån hans medicinska besvär. K-E.K., som uppgett att han arbetat som företagsläkare sedan år 1984, får å andra sidan anses ha särskilda förutsättningar att med sin erfarenhet bedöma om och i vilken mån olika sjukdomstillstånd medför nedsatt arbetsförmåga. Av stor betydelse för att värdera bedömningen är emellertid också vilken uppfattning om F.S:s arbetsuppgifter som läkarna har haft.

Som situationen utvecklade sig är det inte givet vilka F.S:s arbetsuppgifter faktiskt var vid den relevanta tidpunkten. Klart är att F.S. sedan lång tid tillbaka inte hade arbetat vid monteringen och att det inte heller var tänkt att han skulle återgå i arbete där. Vidare framgår att F.S. under lång tid och ända fram till den 29 november 2012, dvs. dagen innan den omtvistade sjukperioden började, hade inom ramen för de pågående rehabiliteringsinsatserna i huvudsak arbetstränat och arbetat utan krav på full prestation. Det står också klart att tanken från bolagets sida var att F.S., efter mötet den 29 november 2012 då bolaget förklarade att rehabiliteringen avslutades och ett uppsägningsförfarande skulle ta vid, skulle arbeta vid plattformen med anpassade arbetsuppgifter utanför den ordinarie rotationen. Enligt vad som framkommit kom han också att arbeta med dessa anpassade arbetsuppgifter när han återgick i arbete den 20 december 2012. Det är ostridigt att de faktiska arbetsuppgifter han då utförde framför allt bestod av städning och framplockning av materiel.

K-E.K., som alltså bedömt att F.S. varit arbetsför efter den 28 november 2012, har i sitt intyg angett att bedömningen gjorts utifrån arbete som montör. Av hans vittnesuppgifter framgår att han kände till att F.S. var föremål för rehabilitering. Han har uppgett att han var med vid ett möte med bolaget och F.S. i november 2012 där fortsatt arbete vid plattformen diskuterades med siktet inställt på sedvanlig produktion vid den avdelningen. Vidare har han uppgett att han förmodligen inte skulle ha sjukskrivit F.S. ens för de båda dagarna den 27 och

28 november 2012 om han redan den 27 november hade haft tillgång även till ortopedens journal. När det gäller den omtvistade tiden är det D.G. som för tiden till och med den 4 december 2012 har gjort bedömningen att F.S:s arbetsförmåga varit helt nedsatt. Det framstår dock som oklart utifrån vilka arbetsuppgifter som bedömningen har gjorts eftersom det i intyget i den delen endast angivits ”Underleverantör till Volvo”. C.A. har i sitt intyg, som avser den därefter närmast följande tiden, angett att bedömningen om nedsatt arbetsförmåga gjorts i förhållande till arbete som montör. Han har i sitt vittnesmål uppgett att han hela tiden utgått från att F.S. arbetade som montör, att han inte minns om han visste om att F.S. arbetstränade, att han inte deltagit i några rehabiliteringsmöten angående F.S. och att han inte samtalat med bolaget i frågan. C.A. har också uppgett att han inte vet hur han skulle ha ställt sig till en sjukskrivning om han vetat om att F.S. inte hade kvar sina tidigare arbetsuppgifter som montör.

Enligt Arbetsdomstolens mening bör bedömningen av F.S:s arbetsförmåga göras mot bakgrund av de arbetsuppgifter som var aktuella vid tidpunkten för sjukskrivningen och som alltså inte avsåg montörsarbete utan mer eller mindre anpassade arbetsuppgifter. Med den utgångspunkten finner Arbetsdomstolen att de av förbundet åberopade sjukintygen inte kan, i strid med den bedömning av arbetsförmågan som företagsläkaren gjort, anses visa att F.S:s arbetsförmåga varit nedsatt på grund av sjukdom. Arbetsdomstolen kommer därför, och då utredningen i övrigt inte ger anledning till någon annan bedömning, fram till att förbundet inte förmått styrka att F.S. har haft rätt till sjuklön under den omtvistade perioden.

Sammanfattning och skadestånd

Arbetsdomstolen har alltså funnit dels att det inte förelegat saklig grund för uppsägning, dels att F.S. inte har haft rätt till sjuklön. Det innebär att yrkandet om ogiltigförklaring ska bifallas medan yrkandet om sjuklön ska avslås.

Bedömningen att uppsägningen inte varit sakligt grundad innebär också att bolaget är skyldigt att betala allmänt skadestånd till F.S. Arbetsdomstolen finner att skadeståndet bör bestämmas till 75 000 kr.

Rättegångskostnader

Den bedömning som Arbetsdomstolen har gjort innebär att förbundet får anses ha vunnit målet till största delen om än inte fullt ut. Enligt Arbetsdomstolens mening är den del som förbundet förlorat inte av sådan betydelse att det bör påverka fördelningen av rättegångskostnaderna. Arbetsgivarparterna ska alltså ersätta förbundet för rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förklarar att Plastal Sverige AB:s uppsägning av F.S. är ogiltig.

2. Arbetsdomstolen förpliktar Plastal Sverige AB att till F.S. betala allmänt skadestånd med 75 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 4 mars 2013 till dess betalning sker.

3. Arbetsdomstolen avslår Industrifacket Metalls yrkade om att Plastal Sverige AB ska förpliktas att betala sjuklön till F.S. för perioden den 30 november–10 december 2012.

4. Arbetsdomstolen förpliktar Innovations- och Kemi arbetsgivarna i Sverige och Plastal Sverige AB att med hälften vardera betala ersättning för rättegångskostnader till Industrifacket Metall med 521 329 kr, varav 459 463 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Carina Gunnarsson, Ulla Erlandsson, Mårten Holmström, Ari Kirvesniemi, Göran Söderlöf, Ronny Wenngren och Margareta Zandén.
Enhälligt.

Rättssekreterare: Tobias Bergkvist